

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

กฤษฎา แสนไสม*

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเสพยาบ้า และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้ใช้ กลุ่มเสพและกลุ่มติดยาบ้า ที่เข้ามารับการรักษาทั้งในระบบสมัครใจและบังคับบำบัดเขตอำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ปี 2564 จำนวน 138 ราย สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ไคสแควร์และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 91.30 มีอายุระหว่าง 20-40 ปี ร้อยละ 68.84 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 75.36 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 77.54 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 0-5,000 บาท ร้อยละ 90.58 ข้อมูลพฤติกรรมการเสพยาบ้า พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 63.77 มีพฤติกรรมการเสพยาบ้าอยู่ในระดับต่ำ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด พบว่า อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนปัจจัยด้านความคิดเห็นส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเสพยาบ้า, ยาบ้า, ผู้ป่วยยาเสพติด

* โรงพยาบาลคำชะอี

Corresponding author: Kridsada Sansome Email: KridsadaSansome@gmail.com

Received 17/10/2022

Revised 21/11/2022

Accepted 19/12/2022

FACTORS ASSOCIATED WITH THE METHAMPHETAMINE USE BEHAVIORS AMONG ADDICTION PATIENTS IN KAMCHA-I DISTRICT, MUKDAHAN PROVINCE

*Kridsada Sansome **

ABSTRACT

This cross-sectional analytical study aims to determine methamphetamine use behaviors and factors associated with methamphetamine use behaviors among addiction patients in the Kamcha-i district, Mukdahan province. A simple random sampling was conducted to obtain 138 methamphetamine addiction patients enrolled in an intensive methamphetamine addiction treatment program in Kamcha-I hospital. Data were analyzed using descriptive and inferential statistics (Chi-square test, and Pearson product-moment correlation coefficient).

The results found that 91.30% of participants were male, 68.84% were between the ages of 20-40 years, 75.36% had received primary school education, 77.54% were farmers, and 90.58% had an average monthly income between 0-5,000 bath. 63.77% of participants had a low level of the methamphetamine use behaviors. The personal factors found that age, education level, and career related to the methamphetamine use behaviors with statistical significance at the p-value <0.05. The individual factor, economic factor, and social factor related to the methamphetamine use behaviors with statistical significance at the p-value <0.05.

Keywords: methamphetamine use behaviors, methamphetamine, addiction patients

* Kamcha-I hospital

ภูมิหลังและเหตุผล (Background and rationale)

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่มีแนวโน้มของความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้นในปัจจุบันทั่วโลกจึงต้องเผชิญกับปัญหาเสพติดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และยังต้องประสบกับปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นผลมาจากยาเสพติด เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากสารเสพติดทุกประเภทผู้เสพจะต้องเพิ่มยาให้มากขึ้นตลอดเวลาและหยุดเสกไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องสูญเสียทรัพยากรสำหรับซื้อขายยาเสพติดไม่มีที่สิ้นสุด ร่างกายไม่แข็งแรง ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ดังเช่นคนปกติทั่วไป ครอบครัวและรัฐต้องสูญเสียแรงงานไป ด้านสังคม สารเสพติดยังเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาสังคมอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรม เพราะผู้ติดยาจำเป็นต้องใช้เข็มสำหรับฉีดยาเสพติดเป็นประจำทุกวัน และจำเป็นต้องเพิ่มปริมาณขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น การประกอบอาชีพสุจริตทั่ว ๆ ไปนั้น ย่อมเป็นการยากที่จะหาเงินมาซื้อสารเสพติดได้อย่างพอเพียงและในสภาพความเป็นจริงผู้ติดยาจะไม่มีใครคบค้าหรือร่วมสมาคมด้วยเหตุนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการประกอบอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินนอกจากนั้นยังเป็นสาเหตุของปัญหาสังคมอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปัญหาวัยรุ่น ปัญหา

การพนัน ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ เป็นต้น ด้านความมั่นคงของชาติ ความร้ายแรงของสารเสพติดมีผลโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะถ้าประเทศใดมีประชากรติดสารเสพติดจำนวนมาก ประเทศนั้น ก็จะต้องอ่อนแอ เศรษฐกิจเสียหาย มีปัญหาสังคมต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมไม่เป็นผลดีต่อความมั่นคงของประเทศ¹

ในปี 2562 United nations office on drugs and crime (UNODC) ได้รายงานผู้เสพยาบ้า ทั่วโลก 32 ล้านคน² และในประเทศไทยมีผู้เสพยาบ้า 0.65 ล้านคนในรอบปีที่ผ่านมา³ ส่วนสถิติคดียาเสพติดของประเทศไทยปี 2563 พบว่า มีคดีจำนวน 143,875 คดี แบ่งเป็น คดียาบ้า จำนวน 94,284 คดี ไอซ์ จำนวน 25,286 คดี พิษกระท่อม จำนวน 16,318 คดี กัญชาแห้ง จำนวน 6,214 คดี และ เฮโรอีน จำนวน 927 คดี และพบผู้ต้องหาทั้งหมด 151,345 คน แบ่งเป็น คดียาบ้า จำนวน 97,946 คน ไอซ์ จำนวน 27,363 คน พิษกระท่อม จำนวน 17,278 คน กัญชาแห้ง จำนวน 6,674 คน และเฮโรอีน จำนวน 1,036 คน จังหวัดที่จำนวนคดีสูงสุด ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนจังหวัดมุกดาหาร ปี 2563 พบคดียาเสพติด 804 คดี แบ่งเป็นคดียาบ้า จำนวน 663 คดี ไอซ์ จำนวน 105 คดี และคดี กัญชาแห้ง จำนวน 60 คดี และพบผู้ต้องหาทั้งหมด 828

คน แบ่งเป็น คดียาบ้า จำนวน 645 คน คดีไอซ์ จำนวน 100 คน และคดี กัญชาแห่งจำนวน 58 คน⁴

อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร มีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา ตั้งอยู่ไกลจากตัวอำเภอเมืองมุกดาหาร 35 กิโลเมตร ทิศเหนือมีพื้นที่ติดกับพื้นที่ของอำเภอเมืองมุกดาหารและอำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ทิศตะวันออก มีพื้นที่ติดกับเขตอำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร และทิศใต้ติดกับอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งพบว่าการลักลอบนำเข้ายาเสพติด เส้นทางหลัก เส้นทางรองในหมู่บ้านการค้ายาเสพติดในพื้นที่ ผู้ค้ารายย่อย การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ปานกลาง ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในพื้นที่ ได้แก่ ยาบ้า กัญชา สารระเหย และ ยาไอซ์ รูปแบบการซุกซ่อนรถส่วนตัว รถโดยสาร ปัญหาเกี่ยวกับการซื้อขายยาเสพติดข้ามพื้นที่และปัญหาด้านการจับกุมมาตลอดข้อมูลจากการศูนย์ต่อสู้และเอาชนะยาเสพติดอำเภอคำชะอี พบว่าสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอคำชะอี ปี 2562 หมู่บ้านที่มีความรุนแรงทั้งหมด 11 ตำบล ตำบลที่สถานการณ์ไม่รุนแรง 1 ตำบล สถานการณ์ผู้ป่วยในโรงพยาบาลคำชะอี 3 ปีย้อนหลัง ปี พ.ศ. 2562 พบผู้ป่วยยาเสพติดจำนวน 253 คน ปี พ.ศ. 2563 พบผู้ป่วยยาเสพติดจำนวน 336 คน ปี พ.ศ. 2564 พบผู้ป่วยยาเสพติดจำนวน 324 คน⁵ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ป่วยมีอาการ

ทางจิตจากสารเสพติดเพิ่มมากขึ้น สาเหตุหนึ่งจากการแพร่ระบาดของยาเสพติดในอำเภอคำชะอี⁶

ในปี พ.ศ. 2562-2564 มีทั้งกลุ่มผู้ใช้กลุ่มเสฟและกลุ่มติดที่เข้ามารับการรักษาทั้งในระบบสมัครใจและบังคับบำบัดเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีผู้เข้ารับการบำบัดทั้งในระบบสมัครใจและระบบบังคับบำบัด เขตอำเภอคำชะอี ทั้งหมด 253, 336 และ 324 คน ตามลำดับ กลุ่มที่ติด/เสฟ จากข้อมูลการเข้ารับการบำบัด (บสต.3) พบว่า เพศชายมีการใช้สารเสพติดมากกว่าเพศหญิง อายุของผู้ที่ใช้สารเสพติดที่พบมาก 3 อันดับ คือ ปีงบประมาณ 2562 อายุในช่วง 18-24 ปี ร้อยละ 36 ปีงบประมาณ 2563 อายุในช่วง 18-24 ปี ร้อยละ 26 ปีงบประมาณ 2564 อายุในช่วง 18-24 ปี ร้อยละ 25 อายุมากกว่า 39 ปี ร้อยละ 25 อาชีพที่พบใช้สารเสพติด พบว่าปีงบประมาณ 2562 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 36 ปี 2563 อาชีพผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 32 ปี 2564 อาชีพผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 36 กลุ่มตัวยาที่พบสารเสพติดที่ใช้มากที่สุดของอำเภอคำชะอี คือ ยาบ้า จากข้อมูล บสต.3 พบว่า ปีงบประมาณ 2562-64 สารเสพติดที่ใช้มากที่สุด คือ ยาบ้า ร้อยละ 92 ร้อยละ 97 และร้อยละ 94 ตามลำดับ⁷ เนื่องจากสารเสพติดประเภทยาบ้า เป็นสารเสพติดที่เป็นปัญหาของพื้นที่อำเภอคำชะอีมาโดยตลอด และอำเภอคำชะอีเป็นพื้นที่การทำเกษตรกรรมและรับจ้าง โดยเฉพาะการทำไร่่อ้อย ไร่มัน

สำปะหลัง การรับจ้างทั่วไป ในอดีตที่ผ่านมา เกษตรกรและผู้ใช้แรงงานรับจ้างมักจะ รับประทานยาบ้าช่วยเพิ่มความอดทนในการ ทำงาน แต่ต่อมาพฤติกรรมกาเสพติดยาบ้าได้ ขยายไปในกลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ กลุ่มอาชีพ นักเรียน ผู้ว่างงาน เป็นต้น

แอมเฟตามีนหรือที่รู้จักกันในชื่อเดิมว่า ยาม้า เป็นสารเสพติดที่มีลักษณะเป็นผงผลึก สีขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขม มีทั้งชนิดแคปซูลและ ชนิดเป็นเม็ดรูปร่างต่าง ๆ⁷ เมื่อเข้าสู่ร่างกาย จะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทส่วนกลาง (Central Nervous System Stimulants) กระตุ้นให้เซลล์ประสาทปล่อยสารสื่อประสาท (Neurotransmitter) ประเภท โดปามีน (Dopamine) ให้ออกมามากกว่าปกติ ทำให้ผู้ เสพรู้สึกเป็นสุข เคลิบเคลิ้ม (Euphoria) อยู่ ชั่วระยะเวลาหนึ่ง แต่หลังจากหมดฤทธิ์ ผู้เสพ จะรู้สึกซึม เบื่อ ท้อแท้ ไม่มีความสุข นอกจากนี้ยังออกฤทธิ์กระตุ้นการหลั่งสาร นอร์อะดรีนาลีน (nor-adrenaline) และซีโรโทนิน (serotonin) ทำให้มีอาการหัวใจเต้นเร็ว มือสั่น สมองตื่นตัว ทำให้สามารถทำงานได้ หลาย ๆ ชั่วโมง ยาบ้าจะถูกดูดซึมได้ดีใน ทางเดินอาหารบริเวณลำไส้เล็ก มีเพียง บางส่วนที่ถูกดูดซึมกลับที่กระเพาะอาหาร ระดับของยาในกระแสเลือดจะอยู่ในระดับ สูงสุดหลังจากรับประทานยาประมาณ 1-3 ชั่วโมง ถ้ารับประทานขณะท้องว่างจะออกฤทธิ์

ภายใน 15 นาที ฤทธิ์ของยาบ้าจะส่งผลทาง เกสัชวิทยาในระบบต่าง ๆ ของร่างกาย⁸ ทำให้มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิมได้

พฤติกรรมกาเสพติดยาบ้าเป็นพฤติกรรม ของบุคคล มิได้เกิดขึ้นจากอิทธิพลภายใน เท่านั้น แต่ยังได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อม ที่ดำเนินชีวิตอยู่รอบ ๆ ตัวของบุคคลด้วย ดังนั้น การเกิดพฤติกรรมของบุคคลจึงเกิด จากทั้งปัจจัยภายในตัวบุคคลเองและจาก สิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน อย่างซับซ้อนเป็นระดับชั้น การเกิดพฤติกรรม ของบุคคลจึงเกิดจากปัจจัยภายในตัวบุคคล และสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวของบุคคลด้วย ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน ชุมชน ค่านิยมของ สังคม รายได้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมของบุคคลมากที่สุด การศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเสพยาบ้า ยังคงมีความสำคัญเพราะแต่และพื้นที่มี บริบททางภูมิศาสตร์ สังคม และเศรษฐกิจที่ แตกต่างกัน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการ เสพยาบ้าก็อาจจะมีความแตกต่างกัน ผลของการศึกษาจะทำให้ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับยาเสพติดของพื้นที่อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร เข้าถึงสาเหตุของการเสพ ยาบ้าและเข้าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจาก ผลกระทบของการใช้ยาบ้ามากยิ่งขึ้น อีกทั้ง ยังเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและ ปรับปรุงเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาบ้าให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective)

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ทักษะคิดต่อปัญหา โทษและพิษภัยของยาบ้า ปัจจัยด้านความคิดเห็นส่วนบุคคล ปัจจัยภาพแวดล้อม ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับพฤติกรรมกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด

วิธีการศึกษา (Method)

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบตัดขวาง (Cross-sectional analytical study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ กลุ่มผู้ใช้ กลุ่มเสพและกลุ่มติดยาบ้า ที่เข้ามารับการรักษาทันทีในระบบสมัครใจและบังคับบำบัดเขตอำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ปี 2564 จำนวน 304 ราย

เกณฑ์การคัดเลือกเข้า (inclusion criteria)

- 1) เป็นผู้ป่วยยาเสพติดที่มีประวัติเสพยาบ้าที่เข้ารับการบำบัดรักษาในโรงพยาบาลคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร อายุตั้งแต่ 20-60 ปี
- 2) ผู้ป่วยต้องสมัครใจยินยอมและให้ความร่วมมือเข้าร่วมการวิจัย
- 3) สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทย

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างออก (exclusion criteria)

- 1) มีอาการทางจิต มีอารมณ์แปรปรวนที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้

กลุ่มตัวอย่าง

คำนวณกลุ่มตัวอย่าง ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G* Power ใช้ Test family เลือก Statistical test เป็น Correlation: Bivariate normal model เลือก Type of power analysis เป็น A prio: Compute required sample size – given α , power and effect size ใส่ค่าตามกำหนด ได้แก่ effect size เป็น 0.3 (medium) $\alpha = 0.05$ power = 0.95 และกำหนดค่า p สำหรับสมมติฐานหลักเท่ากับ 0 คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้ขนาดตัวอย่าง 138 ตัวอย่าง⁹

การสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก (Lottery) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดหมายเลขประจำตัวให้แก่สมาชิกทุกหน่วยในประชากร
- 2) นำหมายเลขประจำตัวของสมาชิกมาจัดทำเป็นฉลาก
- 3) จับฉลากขึ้นมาที่หมายเลขจนกระทั่งครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประกอบด้วย คำถาม 8 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ถูกต้อง เพียง 1 ตัวเลือก ข้อที่ตอบถูกคิดเป็น 1 คะแนน ส่วนข้อที่ตอบผิดคิดเป็น 0 คะแนน มีข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น 0-5 คะแนน เป็นความรู้ระดับดี 6-7 คะแนน เป็นความรู้ระดับปานกลาง 8-10 คะแนน เป็นความรู้ระดับสูง

ส่วนที่ 3 ทักษะคิดต่อปัญหา โทษและพิษภัยของยาบ้า มีข้อคำถาม 10 ข้อคะแนนเต็ม 40 คะแนน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น 0-23 คะแนน มีทัศนคติอยู่ในระดับต่ำ 24-31 คะแนน มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง 32-40 คะแนน มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 4 ปัจจัยความคิดเห็นส่วนบุคคล มีข้อคำถาม 6 ข้อ คะแนนเต็ม 24 คะแนน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น 0-13 คะแนน ปัจจัยความคิดเห็นส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ 14-18 คะแนน ปัจจัยความคิดเห็นส่วนบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 19-24

คะแนน ปัจจัยความคิดเห็นส่วนบุคคลอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 5 ปัจจัยสภาพแวดล้อม มีข้อคำถาม 6 ข้อ คะแนนเต็ม 24 คะแนน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น 0-13 คะแนน ปัจจัยสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ 14-18 คะแนน ปัจจัยสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง 19-24 คะแนน ปัจจัยสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 6 ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีข้อคำถาม 5 ข้อ คะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น 0-11 คะแนน ปัจจัยทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ 12-15 คะแนน ปัจจัยทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง 16-20 คะแนน ปัจจัยทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 7 ปัจจัยทางด้านสังคม มีข้อคำถาม 10 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น 0-23 คะแนน ปัจจัยทางด้านสังคมอยู่ในระดับต่ำ

24-31 คะแนนปัจจัยทางด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง 32-40 คะแนน ปัจจัยทางด้านสังคมอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 8 พฤติกรรมการเสพยาบ้าในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา มีข้อคำถาม 6 ข้อ คะแนนเต็ม 24 คะแนน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 4 ระดับ ได้แก่ เพียง 1-2 ครั้ง เดือนละ 3 ครั้ง สัปดาห์ละ 1-4 ครั้ง และเกือบทุกวัน (สัปดาห์ละ 5-7 วัน) นำคะแนนรวมแบ่งออกเป็น 0-13 คะแนน พฤติกรรมการเสพยาบ้าอยู่ในระดับต่ำ 14-18 คะแนน พฤติกรรมการเสพยาบ้าอยู่ในระดับปานกลาง 19-24 คะแนน มีพฤติกรรมการเสพยาบ้าอยู่ในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความตรงของเนื้อหา (Content validity)

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงเนื้อหาที่ใช้ให้เหมาะสมให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาและการสื่อสาร จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และเมื่อผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ พบว่า

ทุกข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหามากกว่า 0.60

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปตรวจสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยนำไปทดลองใช้ กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่าง ที่โรงพยาบาล ดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 30 คน และนำไปตรวจสอบความเข้าใจในด้านการใช้ภาษาและความสะดวกในการตอบแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วย KR 20 ของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ได้ค่าเท่ากับ 0.832 และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอห์นบาร์ช (Cronbach' Alpha Coefficient) ในส่วนที่ 3 4 5 6 7 และ 8 ได้ค่าเท่ากับ 0.81 0.81 0.85 0.84 0.80 และ 0.83 ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลคำชะอี
2. เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัย แนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การแจกและเก็บแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับ

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป กำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลและตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมกรรมการเสพยาบ้า โดยใช้การวิเคราะห์โดยสถิติไคสแควร์ (Chi-square test) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Product Moment Correlation Coefficient

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมุกดาหาร เลขที่โครงการ 03.0033.2566

ผลการศึกษา (Results)

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 91.30 มีอายุระหว่าง 20-40 ปี ร้อยละ 68.84 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 75.36 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 77.54 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 0-5,000 บาท ร้อยละ 90.58

2. ข้อมูล ปัจจัยที่ศึกษา และ พฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด

ข้อมูลปัจจัยที่ศึกษาและพฤติกรรมการเสพยาบ้า พบว่า ด้านความรู้กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 75.36 มีความรู้อยู่ในระดับดี ด้านทัศนคติ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 71.45 มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง ปัจจัยความคิดเห็นส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 71.74 อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 57.97 มีการรับรู้อยู่ในระดับสูง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 46.38 มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านสังคม กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 79.71 มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง และพฤติกรรมการเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 63.77 มีพฤติกรรมการเสพยาบ้าอยู่ในระดับต่ำ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด พบว่า อายุ ระดับการศึกษา

และอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกา
รเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) (ตารางที่ 1)
ส่วนปัจจัยความคิดเห็นส่วนบุคคล ปัจจัย

ด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกา
รเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
($p < 0.05$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกา
รเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	พฤติกรรมกา รเสพยาบ้า			χ^2	p- value
		ต่ำ	กลาง	สูง		
เพศ					1.51	.469
ชาย	126	79	34	13		
หญิง	12	9	3	0		
รวม	138	88	37	13		
อายุ						
20-30	52	27	17	8	12.64	.049
31-40	43	34	5	4		
41-50	24	15	8	1		
51-60	19	12	7	0		
รวม	138	88	37	13		
ระดับการศึกษา					11.69	.003
ประถมศึกษา	104	58	34	12		
มัธยมศึกษาขึ้นไป	34	30	3	1		
รวม	138	88	37	13		
อาชีพ					23.04	.003
นักศึกษา	1	0	0	1		
รับราชการ	2	1	1	0		
รับจ้าง	16	7	5	4		
เกษตรกรรม	107	75	27	5		
ค้าขาย/อื่น ๆ	12	5	4	3		
รวม	138	88	37	13		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน					.84	.655
0-5,000 บาท	125	81	33	11		
5,001 บาทขึ้นไป	13	7	4	2		
รวม	138	88	37	13		

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเรพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด

ปัจจัย	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	p-value
ความรู้	-.157	.066
ทัศนคติ	.130	.128
ปัจจัยด้านความคิดเห็นส่วนบุคคล	-.170	.047
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	-.108	.208
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	-.344	.000**
ปัจจัยด้านสังคม	.418	.000**

*p<0.05, **p<0.01

วิจารณ์ (Discussions)

ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อายุมีความสัมพันธ์พฤติกรรมกาเรพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 20-40 ปี (อายุเฉลี่ย 36 ปี) สอดคล้องกับสถิติผู้ป่วยทั้งหมดที่เสพยาบ้าเป็นยาเสพติดหลัก และเสพร่วมกับยาอื่น ๆ ประจำปีงบประมาณ 2561-2565 ของสถาบันบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแห่งชาติบรมราชชนนีพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี และการศึกษาของ คม เหล่าบุตรสา¹⁰ ที่ว่าผู้ต้องขังติดยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ส่วนใหญ่ เป็นผู้ชายอายุต่ำกว่า 30 ปี และการศึกษาของ วราภรณ์ ประทีปธีรานันต์¹¹ ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเรพยาบ้าของผู้ต้องขังติดยาเสพติดในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี ร้อยละ 41.72 และการศึกษาของ ศิริลักษณ์ ปัญญา และคณะ¹²

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจิตสังคม และปัจจัยสิ่งแวดล้อมกับการกลับมาเสพยาบ้าของผู้กลับไปเสพยาบ้าซ้ำในโรงพยาบาลธัญญารักษ์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการกลับมาเสพยาบ้าซ้ำของผู้กลับไปเสพยาบ้าซ้ำ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี อายุที่อยู่ในช่วงนี้จะเป็นช่วงวัยแรงงาน มีความอิสระในการใช้ชีวิตประจำวันทำให้มีการพบปะกับเพื่อนใหม่ ๆ ซึ่งจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า และนอกจากนี้ช่วงอายุนี้อายุส่วนใหญ่ประกอบอาชีพและมีรายได้ที่สามารถซื้อยาบ้าได้และปัจจุบันยาบ้าเริ่มมีราคาถูกลงเมื่อเทียบกับอดีตที่ผ่านมา เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเข้าถึงยาบ้าง่ายขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมกาเรพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด จากผลการศึกษานี้จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 75.36 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งจะมี

ผลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง ความรอบรู้ด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ¹³ เช่น การใช้ยาเสพติด ทั้งนี้ เนื่องจากขาดความรู้และทักษะในการป้องกันหรือดูแลสุขภาพของตนเอง ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้และการเลือกบริการด้านสุขภาพที่ถูกต้อง¹⁴ สอดคล้องกับการศึกษาของ วราภรณ์ ประทีปธีรานันต์¹ ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการใช้ยาเสพติด ด้านระยะเวลาการใช้ยาเสพติด อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด ซึ่งการศึกษาค้นคว้าของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.54 มีอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ สุกุม่า แสงเดือนฉาย และคณะ¹⁵ ศึกษาคุณลักษณะและอาชีพของผู้ใช้ยาเสพติดพบว่า ผู้ใช้ยาเสพติดส่วนใหญ่ว่างงาน เมื่อพิจารณาบริบทของพื้นที่ศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้จะพบว่าผู้เสพยาเสพติดเริ่มเกี่ยวข้องกับยาเสพติดตั้งแต่อายุยังน้อย จึงส่งผลกระทบต่อการศึกษา ทำให้เรียนไม่จบ ไม่มีวุฒิการศึกษาเพื่อใช้ในการสมัครงาน จึงต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามครอบครัวที่ทำกันมาแต่ดั้งเดิม บางรายมีคดีความจึงต้องออกจากงาน หรือเปลี่ยนงาน

บ่อย ๆ ทำให้มีอาชีพที่ไม่มั่นคง การเสพยาบ้า จึงส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของผู้ป่วยยาเสพติด

ปัจจัยความคิดเห็นส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด ในส่วนของปัจจัยด้านความคิดเห็นส่วนบุคคลนั้น การเสพยาบ้าอาจเกิดจากความอยากรู้อยากลอง ความไม่รู้ถึงผลของของยาบ้า หรือแม้กระทั่งการถูกหลอกลวง เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หลายคนติดยาบ้า การเสพยาบ้าเพียงครั้งเดียวไม่สามารถทำให้ติดได้ แต่เมื่อมีความประมาทและ/หรือความขาดสติของบุคคล จะทำให้เกิดการใช้ในครั้งที่สองและครั้งต่อไป และด้วยเหตุนี้เอง เมื่อร่างกายเกิดการปรับตัวกับสารกระตุ้นที่เกิดจากการใช้ยาบ้าแล้วนั้น ร่างกายคนเราจะต้องการสารกระตุ้นที่ยาบ้าผลิตขึ้นอีก เกิดเป็นกิจวัตรของร่างกายที่ต้องการใช้สารเสพติดเป็นประจำ จนกลายเป็นผู้เสพยาติดยาบ้า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์พฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของผู้ป่วยยาเสพติด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเงิน และการทำงาน ก็อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้คนส่วนใหญ่หันไปใช้สารเสพติดได้ สาเหตุ เช่น การว่างงาน การขาดรายได้ การมีหนี้สิน ทั้งหลายเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้คนส่วนใหญ่กลุ้มใจ และเกิดความเครียด เมื่อเกิดความทุกข์ใจและความเครียดมาก ๆ ผวนวกกับการไม่สังเกตถึงข้อเสียของยาเสพติด ก็เป็นสาเหตุสำคัญ

สาเหตุหนึ่งทีคนหันไปใช้สารเสพติดได้ ปัจจัยด้านสังคมมีความสัมพันธ์พฤติกรรมกาเสพติดยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติด การมีปัญหาด้านครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยเฉพาะครอบครัวที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก หรือการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัว ยิ่งทำให้เสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดมากขึ้นสอดคล้องกับการศึกษาของ วราภรณ์ ประทีปธีรานันต์¹ ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมกาใช้ยาเสพติดของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับปริมาณกาใช้ยาเสพติด นอกจากนี้การได้รับอิทธิพลจากเพื่อน โดยเฉพาะคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด การถูกเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนทำทายให้เสพยาเสพติด เป็นปัจจัยที่ทำให้เสพยาบ้าได้ง่ายขึ้น เนื่องจากต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม จึงต้องทำตามกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับการศึกษาของ พิชเยศ ฑูเมือง¹⁶ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเสพยาเสพติดของผู้ต้องหาคดียาเสพติด: กรณีศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา พบว่า เพื่อนฝูงชักชวนให้ใช้ยาเสพติด ดังนั้นการสร้างสังคมให้ปลอดภยจากยาเสพติดจะทำให้คนในสังคมห่างไกลจากยาเสพติดตามไปด้วยเช่นกัน

ข้อยุติ (Conclusions)

พฤติกรรมกาเสพยาบ้า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 63.77 มีพฤติกรรมกาเสพยาบ้าอยู่

ในระดับต่ำ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนปัจจัยด้านความคิดเห็นส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพร่วมด้วย เพื่อทำความเข้าใจถึงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกาเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดในเชิงลึก
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการแก้ไขปัญหา เช่น การพัฒนาฝีมือแรงงาน การฝึกอาชีพ เพื่อเป็นการลดการติดยาบ้าซ้ำในอนาคต

สถานะองค์ความรู้ (Body of knowledge)

อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านความคิดเห็นส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคม ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกาเสพยาบ้าของผู้ป่วยยาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารอ้างอิง (References)

1. Nilaban S, Deepanya R. Addiction Process and Effects of Crystalline Methamphetamine Hydrochloride Users on Health and Family Problem. *Thai Journal of Addiction* 2013; 1(1): 15-31. [in Thai].
2. United nations office on drugs and crime (UNODC). **Statistical Annex: Prevalence of drug use in the general population–regional and global estimates** [online] 2019 [cited 2022 Oct 20]; Available from: https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/wdr2021_annex.html
3. Kanato M, Leeyatikul P, Wonguppa R. Population estimate of drug users of Thailand in 2019. *ONCB journal* 2020; 36(2): 35-43. [in Thai]
4. National Statistical Office. **Drugs offense statistic** [online] 2022 [cited 2022 Oct 20]; Available from: http://ittdashboard.nso.go.th/preview2.php?id_project=66. [in Thai].
5. Khamcha-I hospital. **Self-assessment of treatment of addiction patients in Khamcha-I hospital**. Unpublished manuscript; 2021. [in Thai].
6. Leyatiku P. risk of psychotic symptoms from substance abuse in Thailand. *Community Health Development Quarterly Khon Kaen University* 2022; 10(2): 119-134. [in Thai].
7. Suktrakul S, Utris P, Sonla K, Swangpol M. The comparative study of resilience to amphetamine relapses among adolescent amphetamine users in the institute on drugs abuse treatment. *Royal Thai Navy Journal* 2018; 45(3): 476-492. [in Thai].
8. Yamamoto BK, Moszczynska A, Gudelsky GA. Amphetamine toxicities: classical and emerging mechanisms. *Annals of the New York Academy of Sciences* 2010; 1187:101–21.
9. Cohen J. **Statistical power for the behavioral sciences**. 2nd ed. New York: Academic Press. 1997.
10. Laobudsa K. **Factors related to narcotic-used behavior among addicted inmates in North Samrong**. Phatimthani: Rungsit University; 2014. [in Thai].
11. Pratepteranun W. Factors related to narcotic-used behavior among addicted inmates in Suphanburi

- Province. **Thai Journal of Nursing** 2019; 68(1): 49-57. [in Thai]
12. Panya S, Thajang S, Chapik N, Kanchanabut S, Mongkolsawad J. The relationship between personal factors, psychosocial factors, and environmental factors among repeated methamphetamine recurrence in Thanyarak Hospital. **Nursing Journal CMU** 2021; 48(2): 273-282. [in Thai].
13. Sharif I, Blank AE. Relationship between child health literacy and body mass index in overweight children. **Patient Education and Counseling** 2010; 79(1): 43-48.
14. DeWalt DA, Davis TC, Wallace AS, Seligman HK, Bryant-Shilliday B, Arnold CL, Schillinger D. Goal setting in diabetes self-management: taking the baby steps to success. **Patient Education and Counseling** 2009; 77(2): 218-223.
15. Saengduenchai S, Chaipichipan N, Nilabun S, Singtho T. The characteristics and occupational of drug users. **Thai journal of addiction** 2014; 2(1): 16-30. [in Thai].
16. Choomuang P, Potipiroon W. **Factors affecting drug use among alleged drug offenders: a case study of Songkhla province**. Songkla: Prince of Songkla University; 2019. [in Thai].